

Ảnh: HOÀNG THẠCH VÂN

CHỢ NỔI MIỀN TÂY: NÉT ĐẸP VĂN HÓA TỪ NGÀN XƯA

Ảnh: TUÔNG VINH

KIM NI

Ai đã một lần đến Miền Tây thì đều mong được ghé thăm chợ “nổi” để được hòa mình vào những hoạt động buôn bán diễn ra trên sông bằng ghe thuyền với muôn màu muôn sắc, đó là nét đẹp văn hóa có từ ngàn xưa cho đến tận bây giờ.

Một nét đặc trưng của vùng ĐBSCL là gần như tỉnh nào cũng có chợ nổi, nhưng có lẽ nổi tiếng nhất phải kể đến chợ nổi Cái Răng (Cần Thơ), Vĩnh Thuận, Miệt Thứ (Kiên Giang), Cái Nước (Cà Mau),

Ngã 7 Phụng Hiệp (Hậu Giang), Cái Bè (Tiền Giang), Ngã năm (Sóc Trăng). Tại các khu vực chợ nổi này, ghe xuồng neo đậu cả ngày lẫn đêm để mua bán các loại hàng hóa chủ yếu là trái cây, người mua nhận biết mặt hàng cứ nhìn nhánh cây ở đầu ghe treo thứ gì thì trong ghe bán thứ ấy. Không ồn ào, không nỉu kéo khách nhưng lại có sức thu hút, đó là một nét văn hóa độc đáo chỉ có ở chợ nổi.

Chợ nổi Cái Răng Cần Thơ nổi tiếng đã được viết thành thơ:

*"Chợ đã nổi từ nửa đêm về sáng,
Ta vẫn chìm từ giữa bữa hoàng hôn,
Em treo beo Cái Răng Ba Láng,
Ta thương hồ Vàm Xáng Cần Thơ".*

Chính sự nổi tiếng đó mà bất cứ du khách nào khi đặt chân đến Cần Thơ cũng không quên ghé thăm chợ nổi Cái Răng.

Đây là chợ đầu mối chuyên mua bán trái cây được chở từ các nhà vườn đến. Ngoài ra, chợ nổi còn kinh doanh các mặt hàng khác như xăng dầu, sửa chữa máy móc... và còn có thực phẩm phục vụ bữa ăn hàng ngày cho các gia đình sinh sống và kinh doanh trên sông nước. Du khách đến đây có thể thuận mua vừa bán với giá cả phải chăng.

Chợ nổi Ngã Năm, nơi giao hòa của 5 con kinh lớn là các tuyến giao thông đường thủy nối liền các tỉnh Bạc Liêu, Sóc Trăng, Cà Mau, Hậu Giang... đổ về. Chợ hoạt động từ khoảng 5 giờ đến hơn 9 giờ là tan chợ, mọi chuyện buôn bán sinh hoạt đều ở trên ghe. Cũng như các chợ nổi khác, đây là nơi tập trung buôn bán như một chợ đầu mối các mặt hàng bách hóa, trái cây, nông sản...

Ảnh: HOÀNG THẠCH VÂN

Chợ nổi Cái Bè (Tiền Giang) diễn ra suốt ngày đêm, hàng hóa phong phú với quy mô lớn, đa dạng. Chợ nằm ở đoạn sông Tiền giáp ranh giữa ba tỉnh Tiền Giang, Vĩnh Long và Bến Tre. Khi mặt trời vừa lên cũng là lúc buôn bán nhộn nhịp hẳn, tiếng ghe máy nổ, tiếng chào mời rao hàng hóa... đủ thú âm thanh như hòa quyện vào không gian mênh mông, bồng bênh của sông nước. Màu sắc sinh động, mùi hương của hoa quả lan tỏa đã tạo nên nét đặc trưng cho chợ nổi Cái Bè.

Trong khi đó, chợ nổi Vĩnh Thuận, Miệt Thử lại có nét riêng của nó. Chợ nổi Vĩnh Thuận không rao mời và cũng không treo hàng trên cây "beo" trước mũi ghe mà du khách tự tìm đến mua, bán, trao đổi. Thuận bán vừa mua, cách ứng xử và thái độ rất chan hòa và dễ chịu không có cảnh giành giật hàng hóa. Điều đó đã thu hút rất nhiều du khách đến tham quan.

Điểm nổi bật của chợ nổi Cái Nước là sự lan tỏa khắp ngõ ngách thôn quê. Hàng hóa từ trên miệt vườn chuyển về bằng những chiếc ghe, đi nhỏ lẻ xuống tận các huyện vùng sâu, nhất là vùng nước mặn, chuyên canh tác nuôi trồng thủy sản như Đầm Dơi, Sông Đốc, Năm Căn, Ngọc Hiển... có ghe đến tận Đất Mũi mới chịu dừng. Hành trình xuôi ngược như thế đã tạo cho chợ nổi Cái Nước có nét đặc thù riêng biệt mà không dễ nơi nào có được.

Chợ nổi Ngã Bảy nằm trên sông mênh mông rộng về 7 ngả. Từ các ngả, thuyền bè tập nập tụ về đây. Cận cảnh sinh hoạt của người dân Ngã Bảy diễn ra thật sinh động, thú vị. Hàng trăm ghe, tàu lớn nhỏ đậu san sát nhau. Chợ nổi Ngã Bảy là chợ đầu mối chuyên mua bán sỉ các loại trái cây, hàng nông sản của địa phương. Hàng hóa tập trung ở đây với số lượng lớn. Mỗi mặt hàng đã được phân loại cho đồng đều về chất lượng, kích cỡ. Nếu tinh tế, chúng ta có thể quan sát, tìm hiểu sinh hoạt của những gia đình thương hồ với nhiều thế hệ chung sống trên ghe.

Cuộc sống thương hồ của họ là vậy, hợp tan theo con nước, theo từng buổi chợ đông. Họ buôn bán cực khổ, vất vả trên sông riết rồi quen. Có lúc sóng lớn cũng làm cho bữa ăn không được trọn vẹn. Vào mùa mưa bão, đêm về ngủ không trọn giấc, gặp khi mưa to, gió lớn thì không sao nhắm mắt được, lòng phấp phồng lo sợ, mong gió, mưa sớm tạnh, mong trời mau sáng. Ấy vậy mà họ vẫn kiên trì theo cái "nghiệp" mà họ phải phát huy và gìn giữ. □

Ảnh: TUÔNG VINH